

VISSZAVADÍTÁS

Laza regényféle a kutyabőrrel, II.

B. FOKY ISTVÁN

MÉZGÁBA SZORULT FRÖCCSÖNTŐ

Büdös van. Állandóan бүдös van errefelé. Intenzitása nagyon változó, s annak függvényeként jelentkezik erősebben vagy kevésbé bántón, hogy melyik széljárás van éppen divatban: a délkeleti felfokozza a kellemetlen бүzlést, az északnyugati viszont enyhíti hatását az emberekre. A szelek váltakozása folytán észrevehető rajtuk a hangulati ingadozás. Az egész szaghatásnak aztán jelentkeznek még különféle árnyalati válfajai a felfokozott idegesség, illetve a tunya semmittevés bő skáláján. Van olyan is, aki az igen ritkán jelentkező forgószél esetén csupán akkor lép ki a toronyházi tömeglakásból, ha az éhségtől szinte felkopik az álla, vagy halaszthatatlan dolga van a városban. Errefelé viszont, ahol a sokemeletes függőleges emberbolyok között állandóan huzatol, s többször légtőlcsérré erősödve, szellem módjára tereli a Kamenita-hátról érkező kibírhatatlan бүztt a lakásokba, ami bizony nagyban behatárolja a lakosság hangulatát. Volt már rá példa, hogy az emberek azon tanakodtak, miszerint érdemes lenne a Kis-Palics féregnyúlványt olymód бүzteleníteni, hogy valamilyen hatásos ellenszerrel, amit a kifolyóba önthetnének, ellensúlyozhatnák a бүдösség áldatlan nyomorúságát.

– Már megint a délkeleti szarakodik – dörmögte a ny. zászlós felkelésben vackáról, és becsukta hetedik emeleti lakásuk hálószoabaablakát.

– Én egyszer a bűdösbarlang miatt olyat teszek, hogy magam is megbánom!

– Mára ne kószáljon el sehova, szükségünk lesz a segítségére – fordult a másik oldalára az asszony, és hosszan magyarázta el párjának, hogy Galambicáéknál mára jelentkezett be a mátkasszony a komatállal, s nekik jószomszédi viszonyuknál fogva kutya kötelességük mindenben a gyerekágyas kismama szolgálatára lenni.

– Miért éppen nekünk fontos a szokásaik gyakorlásához asszisztálnunk, hiszen annyian vannak, hogy a családi összejövelekkor egymás ölébe kényszerülnek ülni – méltatlankodott a ny. zászlós, közben kávévizet tett fel, és felkattintotta a rádiót.

Az asszony visszafordult a párja felé:

– Mert a fröccsentő mézgába szorult!

A ny. zászlós gondolkodni látszott, ami nála nagyon ritkán fordult elő, mert nyugalomba vonulásakor megfogadta, hogy minden erőltető munkát kerülni fog.

– A jobbik fenébe szorult plasztikás szomszédunk?

– Azt mondták, hogy mézgába.

– Már mézgaból is fröccsent? És mikor szorult bele? Hát nem volt, aki kihúzta volna belőle? Micsoda idők, micsoda emberek . . . – merengett el a szomszéd tragédiáján a ny. zászlós.

– A mézga az valami slamasztikaféle, te bugyuta! – nevetett az asszony, s keltében maga főzte be a kávé. – Adóeltitkolást írnak a számlájára, amiért ülhet is valamicskét . . .

– Értem már . . . Szóval az adóhivatal a mézga . . . Akkor pedig jól befröccsentett magának a szerencsétlen – mondta a ny. zászlós, közelebb húzva a kávéscsészét.

– Most mindenki emiatt van oda, közben Justika mára jelentkezett be a komatállal, és Golubicának még feküdni esedékes, érti már? – kérdezte az asszony asztalhoz ültében.

– Á, Justika? A Péter-forrás gondnoka? Hogy került ő ebbe a képbe?

– Csak úgy, hogy a Magvaszakadték komának hívták a fröccsentőt, mikor Justika szült – mondta az asszony, s ebben maradt a két ember, mivel a rádió közölni kezdte az időjárás ismertetését.

Csendben üldögéltek, ki-ki a maga gondolatával volt elfoglalva. Mert nem kis feladat hárult a két idős emberre, akik nagyon szépen megvoltak

a hetedik emeleti szomszédaikkal. Olyannyira, hogy bármikor bármi is adta elő magát, olyan mozgalmassá lettek mindannyian, mintha az életük függött volna tőle, hogy ki s milyen arányban siet a másik segítségére. Pedig ha valaki jól körülnézett volna az említett családokban, akkor arra a következtetésre jut, hogy a hat kis elemi közösség annyifajta és -féle, ahányra tagozódnak a lakások szerinti eloszlásban.

– Művészei vagytok, hogy rámásszatok a másikra – mondta a ny. zászlós. – A Macskovics asszonyság helyettem jobban tenné a dolgát!

– Ő is ott lesz, csak semmi pánik! És lehetséges, hogy Janó is elkíséri a feleségét, akkor meg végleg alig akad majd tennivalód! – biztatta az asszony a ny. zászlóst, akinek erre a bejelentésre valamicskét jobb kedve lett, s füttyörészve vonult a teraszra, hogy kedvencét, a Gombosról kapott ajándék jószágot szoptatni hozza.

A ny. zászlós és a vaddisznómalac úgy kerültek közelebbi ismeretségbe, hogy emberünk egyik alkalommal csupán azért utazott Gombosra, mivel méhészkedéssel szeretett volna foglalkozni, és a Tamaskó-kaptár titkainak felfedése érdekelte. Ott jártában a Duna ugyancsak nem férhetett a bőrébe, még a hullámteretet is előntötte, a sok rőt vad pedig mind arra vette az irányt, amerre száraz lábbal kikerülhette volna az áradatot. A ny. zászlós házigazdája nagy vadász hírében állott, de a méhészkedésnek is megszállott elkötelezettje volt, s ily mód jött össze nála a kellemes a haszonnal, hogy méhlegelők után kutattában vadászati szenvedélyének is hódolhatott. A ny. zászlós ennek előtte a gombosi méhész-vadász mészárosal úgy futott össze, hogy embere a szabadkai Zöldike piacon nyitott üzletet, s olyannyira összemelegedtek, minek hasznaként meghívót kapott Gombosra a Tamaskó-kaptár tanulmányozására. A ny. zászlós gombosi tartózkodása egy időben történt a dunai árvíz történésével meg a méhész-vadász mészáros kisvadmentési cselekedetével, minek gyümölcse lett aztán a fehér pöttyös vadmalac felváltása zászlósunk részéről.

– Büdöske szopni akar – lépett be a teraszról a ny. zászlós, magával hozva kedvencét a szobába. – Margica, mától itt valahol kell megvackolni a fiúnak, mert a rádió jó előbb talaj menti fagyokat mondott.

– Meddig akarod még totojgatni ezt a rusnya alakot?

– Tavaszig. Akkor visszavadítom – mondta a ny. zászlós, és Búdöskét az ölében tartva, a szoptatóüveg gumicsecset a virgonc négy lábú szájába segítette.

– Nagyobb becsben van nálad az unokádnál – dörmögte az asszony, mint aki végképp unja már élete párjának rögeszmés megnyilvánulásait. Mert bizony a ny. zászlóst minden érdekelte, mindenben benne volt, ami nem mutatkozott részére hétköznapiinak, csupán az unokákkal való foglalkozást rühellette.

– A sok vándorlás tette – mondta a zászlós. – Magad is tudod, hogy mennyit zarándokoltunk az ország egyik szögletéből a másikba; hogy alig melegedtünk meg ott, már emide rendelték helyettesíteni, lyukat tömni, határzónát biztosítani. Ez a vaddisznókölyök hozzám hasonló teremtménye a jóságosnak: s meglehet, hogy valaha majd Búdöskével valamilyen vaddisznóféleként találkozom valamely erdei csapáson . . .

Margica hagyta a ny. zászlóst önmagának tovább motyogni szokott témájáról, s annak nézett utána, hogy merre is telelhetne ki náluk a dunai nagy fenegyerek csöppsége.

Aztán csengettek. Macskovics asszony állt a bejárati ajtóban, és izgatottan közölte Margicával, hogy Justika és Janó érkezik, felszóltak a beszélőn.

– Megyünk már – nyugtatta Macskovicsnét Margica. – Zászlós, munkára fel! Búdöskét egyelőre tedd vissza a teraszra, ott jó helyen lesz még egy ideig, mivel az emelet nem talaj menti . . .

Janóék ugyancsak megpakolva érkeztek a fröccsentő lányának ebédeltetésére. Galambica rendbe téve, a kicsivel a karján, fotelban ültében várta be a vendégeket, miközben a két szomszédasszony már ott sürgött-forgott a konyhán, hogy adott időben, kellő körültekintéssel betállhassa a sok finomságot.

– Zászlós úr, parancsol egy kisüstit? – kérdezte Justika.

– A zászlós úr csupán forrásvizet parancsolhat – mondta Margica. – Remélhető, hogy a Péter-forrás bírja még ott nálatok nedűvel!

– Bírni bírná, hacsak a Remete nem apasztja el – mondta Janó.

– Hogyhogy elapasztja? És kicsoda az a barbár beavatkozó?! – csatant fel a ny. zászlós hangja, s érezni lehetett viselkedésén, hogy a szóban forgó esemény bajba sodorhatja eddigi megszokott életvitelét.

Galambica szótlánul, kissé kesernyés mosollyal a szája körül, kényszerhelyzete behatároltságában vergődött a nem tudom kicsodáról folyó szóáradatban, s miközben a kicsi felsírt nagy hirtelen, szinte kapóra jött menekülésszerű cselekménynek mutatkozott részére a gyerekkel való törődés. Ily mód a többiek tovább csámcsoghattak a felvetett témán.

– Hát ki lenne más, mint Macskovics nénénk öccse! – mondta Magvaszakadt Janó, közben Justika mellett tartotta a cifra cseréptányért, amibe az asszony a lebbencslevest merte ki Galambicának.

Macskovics asszony a hír hallatán minden ízében remegni kezdett, és mint aki hirtelen forgószelebe került, tétován maga körül kezdett imbolyogni, míglen aléltan csüccsent nagy, szabós fenekével a ny. zászlós ölére, aki ekkorra már a kanapén ülve pihentette dagadtságától terhelt lábát.

Legelőbb Janó találta fel magát a hirtelen támadt eseményben.

– Loccsantsuk képen, baszod alássan! – kiáltotta a ny. zászlós, aztán pillanatig se gondolkodva, a langyos levest az elalélt nő arcára lötytyintette. A hirtelen és meggondolatlan cselekedetre, igaz, hogy Macskovicsné észre tért, de most a ny. zászlós izmos karjaitól tántorítottan, aki a levesáldástól menekült volna nagy hirtelenében, a szoba túlnani szögletébe kényszerült gurulni, hogy feje koppant a televízióasztal keményfa lábán. S minek utána Macskovicsné nem mozdult, Justika kezdett óbégatni garathangon felette valami ősrégi kukulelét, ami általában segíteni szokott valamely bánatos esemény kapcsán történt lelki összeomláson. Margica is a szomszédasszony fölött bábáskodott, netán lelket tudhatna önteni a pórus jár szerencsétlenbe. Amikor végre aztán nagy nehezen felültették, és megitták sligovicával, a ny. zászlós már nagyban szedegette magáról a leves szilárdabb kellékeit, hogy ne nézzen ki olyannak, mint aki hevenyészett arcpakolást rakott a képére.

És ahogy ilyen szépen ki-ki önmagával, illetve az alélt asszonysággal foglalkozott, a nagy csendet hirtelenében Galambica hangja törte meg:

– Kicsoda az a Remete?

– A drágalátos öcsém, kedvesem! – kiáltotta Macskovicsné, és most már olyan ember benyomását keltette, mint aki világéletében mindennek megmondhatója volt. – Nemhiába vagy te Magvaszakadt, de járhatt volna előbb is a pofád annak a pokolfajzatnak a megjelenéséről!

– Később gondoltam említeni, drága asszonyom! – szabadkozott a levesloccsantó, hogy valamelyest mentse a menthetőt. – Már összejjt a városi előjárókkal is, és gondoltam, hogy jobb lenne önnek is, ha minél később tudná meg a történeteket.

A valamelyest helyreállt rendbe történt aztán a komatálás ebéd felszolgálása. Közben annak is említése történt, hogy a lebbencsleves, mint előleves, a maga korpa- és egyéb tartozékaival az újszülött egészségét elősegítendő kerül a hozott fogyasztanivaló élére. Galambica csipegetett a sok jóra valóból, közben emezeknek volt idejük tüzetesebben is megtárgyalni a Kamenita-hát új lakójának dolgait.

– Kifüstöltetem onnan ezt a sárkányfajzatot! – lihegte Macskovicsné tehetetlenül, most már a kanapén ültében. – Méghogy övé a dombhát? És hogy neki származtatik majd vissza?

– A szőlészetet akarja újra fölfuttatni, és ezt a mérhetetlen környékbeli bűzt gondolja lehetetlenné tenni valamilyen szagos szőlőfaj illatának a bevetésével! – mondta Janó, hogy valamicskét enyhítsen új barátja összképén.

Macskovicsné katonásan rántott öltözékén, hogy kissé rendbe tegye eléggé zilált kinézését, és keményen kimondta ítéletét:

– A kutyabőrre ráteszem a kezem! És aki szabadesett a híres családfáról, annak kuss legyen minden tekintetben!

Azzal elrohant fröccsentőéktől, mintha kergették volna.

A ny. zászlós persze semmit sem értett az egészből, s mindvégig arra gondolt, hogy egy bajjal kevesebb van jelen az asszony távozásával.

A továbbiakban már minden simán, a maga megszokott kerékvágásában haladt: az asszonyoknak még arra is futotta idejéből, hogy kikérdezzék Galambicát egészsége felől, meg hogy a fröccsentő nagypapa miként viselte új hivatásának gyakorlását.

– Jól bírta legújabb szerepét, most a szokottnál kevesebbet ivott, és arra is volt ideje a sok idegeskedés közepette, hogy nevet válasszon a kicsinek – mondta csendesen Galambica.

– Derék ember a mi bunyevácunk, és ha az adóhivatallal is rendezi dolgait, akkor majd kanmurit rendezünk a részére – mondta Janó, közben pakolni kezdte a csetresek, vissza a kosarakba.

Justika bolhászkodott még kicsinység, látszott róla, hogy nem nagyon akarózik előállnia valamely megbízatással. Ez onnan volt olvasható

viselkedéséről, mivel a maga dolgában mindig természetesen cselekedett, de mások megbízatásának kényszerhelyezete igazgatótá és bizonytalanlanná tette.

– Valamit még tartogatsz a tarsolyodban, Justika? – kérdezte szelíden Galambica. – Csak ki vele, máma már semmin nincs csodálkoznivaló!

– Mária-levelet hoztam neked, a Csalogány felesége küldi, hogy olvasgassad – mondta Justika, miközben a kebléből előhalászva a kérdéses papírt, a kicsi párnájára tette. – Liza szerint nem kell szó szerint értelmezni a terhes állapotra, mert annak utáni használatra is javasolható, van példa az egészségmegtartó erejére.

Már a lépcsőházban jártak, amikor Margica korholni kezdte Justikát:

– Eszednél vagy te, asszony? Babonát vittél a házba, és ennek nem jó vége lesz egyikőjükre se . . .

– Rajtatok miért nem segíthetett az effajta bűbáj? – szegezte a kérdést Janó mellének a ny. zászlós.

Janó csak intett, Justika meg elfelejtett feleletet adni az elhangzott kérdésekre. Ilyen szótlanul váltak el a régi ismerősök, annak reményében, hogy egyszer minden kérdés megválaszolódik.

A ny. zászlós alig fogott hozzá élete párjával megtárgyalni a lebbencsleves készítésének fortélyait, amikor valaki rájuk csengetett.

– Jöjjön csak, Macskovicsné, jöjjön – mondta a ny. zászlós egyáltalán nem nyugodtan, mivel miatta nem készülődhettek az ebédfőzéshez. – Valamilyen problémája van kegyednek?

– Tisztelt szomszéd, mikor fordul forrásvízért? – ült le Macskovicsné nagy hirtelen.

– A héten még fordulnom kell érte . . .

– Ha arra jár, szóljon be az öcsémhez, hogy ide várom magamhoz . . .

A ny. zászlós gondolkodni látszott. Csupán Janótól tudta, hogy a különös ember befészkelte magát a dombba, onnan füstölög világnak, és a környék bűzének megszüntetésén gondolkodik.

– Régóta hosszában vágják vele a házat? – kérdezte Margica.

– A téglagyár államosítása óta. A benti házunkat is magának akarta, de apánk leintette, azóta járja a világot, majd a fülemhez jutott, hogy a zöld határon elkapták, és valamennyi időt a börtönben töltött – mondta Macskovicsné.

– Szép kis életrajza van a Remeténknek, nem mondom – dörmögte a ny. zászlós. – Asszonyom, a héten még megkapja általam az üzenetet, és az már rajta múlik, hogy tiszteletét teszi-e, vagy továbbra is tartózkodó marad.

A ny. zászlósék fürdőszobájában szinte végszóra megszólalt a fehér sávós szőrzetű malacka visongása.

(Folytatása novemberi számunkban)